

STEG-FÖR-STEG GUIDE

Denna handbok beskriver hur man planerar för, använder och följer upp användningen av differentiell förstärkning.

INNAN DU SÄTTER IGÅNG...

Var och en av följande punkter är viktig att reflektera kring så att du kan vara säker på att den valda evidensbaserade interventionen med god sannolikhet kommer att tillgodose din elevs inlärningsbehov.

HAR DU SAMLAT IN MER INFORMATION OM...?

- ☐ Upprättat ett mål eller resultat som tydligt visar när beteendet kommer att inträffa, vad målfärdigheten är och hur teamet kommer att veta när färdigheten behärskas.
- ☐ Att identifiera evidensbaserade metoder.

Om svaret på någon av frågorna ovan är "nej", gå igenom processen för hur man väljer en evidensbaserad intervention.

STEG 1: PLANERING FÖR DR

Planeringsstegen förklarar inledande steg och överväganden som är viktiga när DR används som intervention.

1. Identifiera och definiera störande eller utmanande beteende genom en funktionell kartläggning och analys (FBA)

- För att hjälpa till att identifiera ett beteende som stör inlärning och/eller funktion i vardagen bör teammedlemmarna genomföra en funktionell kartläggning och analys (FBA)
- Teammedlemmar bör samla in information om topografi, frekvens, intensitet, plats och varaktighet av det störande beteendet.

Not. Se FBA-modulen för mer information om denna process.

Använd **FBA Sheet (ABC Chart)** för att bedöma funktionen av ett utmanande beteende.

Ha i åtanke att de fyra procedurererna för **differentiell förstärkning** är:

- Alternativa (DRA)
 - Inkompatibla (DRI)
 - Låg frekvens (DRL)
 - Andra (DRO)
- Beteenden

Även om procedurerna skiljer sig, kan guiden användas för samtliga. När specifika skillnader mellan procedurerna framkommer, identifierar vi dem genom exempel eller en notering.

2. Välj en strategi för differentiell förstärkning

För att bestämma vilken DR-procedur som ska användas, ska det huvudsakliga målet angående det störande eller utmanande beteendet avgöras. Om det huvudsakliga målet är att eliminera beteendet och inte införa ett ersättande beteende, välj differentiell förstärkning av andra beteenden (DRO). Om det huvudsakliga målet är att minska det utmanande beteendet, välj differentiell förstärkning av låg frekvens av beteendet (DRL). Om det huvudsakliga målet är att ersätta det utmanande beteendet med ett mer funktionellt och lämpligt beteende, välj differentiell förstärkning av alternativa beteenden (DRA) eller differentiell förstärkning av inkompatibla beteenden (DRI).

- Vid användning av DRI, välj även ett inkompatibelt beteende.
- Vid användning av DRA, välj även ett alternativt beteende.

Använd **DR Types** för att välja procedur.

3. Samla in baslinjedata för det störande beteendet

- Samla in data i en mängd olika kontexter under olika aktiviteter för att avgöra hur ofta individen utför det störande eller utmanande beteendet.
- Registreringsblanketter hjälper dig att samla in data om beteendet för att avgöra om trenden är stabil innan du börjar använda DR.

Använd **Frequency Data Sheet** för att samla in frekvensen av ett störande beteende.

Använd **Duration Data Sheet** för att samla in durationen av ett störande beteende.

Använd **Partial Interval Data Sheet** för att samla in data om ett störande beteende i intervaller.

4. Identifiera förstärkare

- Om man väljer en DRO- eller DRL-strategi ska förstärkaren vara av minst samma styrka eller motiverande värde som den konsekvens som för närvarande upprätthåller det utmanande eller störande beteendet.
- Om man väljer en DRI- eller DRA-strategi ska förstärkaren vara av samma typ och/eller likvärdig med den förstärkning individen fick när det störande beteendet användes.

5. Välj förstärkningsschema

Processen för att välja förstärkningsschema beror på vilken DR-procedur som används.

- Förstärkningsschema för DRO
 1. Bestäm den genomsnittliga interresponstiden (IRT- tid mellan två varandra påföljande tillfällen då det störande beteendet görs) utifrån baslinjedata.
 2. Börja med ett något lägre intervall än den genomsnittliga IRT från den initiala DRO-intervallen.
- Förstärkningsschema för DRL
 1. Sätt det initiala responskriteriet på det genomsnittliga antalet förekomster vid baslinjemätningen.
 2. Responskriteriet kommer att sänkas gradvis tills individen kontinuerligt använder det störande beteendet i den förutbestämda, mer önskvärda frekvensen.
- Förstärkningsschema för DRI/DRA
 1. När man börjar använda DRI eller DRA procedurer, använd kontinuerlig förstärkning.
 2. När individen lyckats kan du övergå till att använda ett intermittent schema och gradvis glesa ut förstärkningsschemat.

6. Förbered material

- Teammedlemmarna bör se till att de har allt material som behövs för att använda DR, exempelvis formulär för registreringsblanketter, tidtagare och förstärkare.
- Teammedlemmarna bör också avgöra om ytterligare material, till exempel ett formulär för självmonitorering eller visuellt stöd, ska användas vid implementering av DR procedurer.

STEG 2: ANVÄNDNING AV DR

I detta avsnitt beskrivs processen för att implementera DR med en individ med AST.

1. Träffa individen

- DRO – Differentiell förstärkning av andra beteenden
 - Diskutera det störande eller utmanande beteende som ni vill att individen ska sluta med och förklara hur individen kan få en förstärkare genom ett annat beteende.
 - Fundera på vilka hjälpmedel du kan använda för att hjälpa individen förstå vad som diskuteras på mötet (ex. Bilder, filmexempel).
 - Om andra procedurer kommer att användas tillsammans med DRO, introducera dem till individen.
- DRL – Differentiell förstärkning av låg frekvens av beteendet
 - Diskutera det störande beteende du vill att individen ska minska och förklara hur individen kan tjäna förstärkare.
 - Fundera på vilka hjälpmedel du kan använda för att hjälpa individen förstå vad som diskuteras på mötet (ex. Bilder, filmexempel).
 - Om andra procedurer kommer att användas tillsammans med DRO, introducera dem för individen (ex. Formulär för självmonitorering).
 - Informera individen om antal gånger som är tillåtet att använda det störande beteendet.
- DRI/DRA - Differentiell förstärkning av inkompatibelt beteende/alternativt beteende
 - Diskutera det ersättande (inkompatibelt eller alternativt) beteendet med individen och förklara hur individen kan tjäna en förstärkare.
 - Teammedlemmarna kan också behöva använda ytterligare en strategi, t.ex.

2. Följ förstärkningsschemat

- DRO – Differentiell förstärkning av andra beteenden
 - Ge individen förstärkaren när kriteriet uppnås.
 - Om störande beteende uppstår, ställ om klockan eller vänta tills nästa intervall för att försöka på nytt.
 - När individen använder det störande beteendet, informera individen om att förstärkaren inte kan fås detta tillfälle och att de kan få ett nytt försök.
 - För att bibehålla intresset för förstärkaren se till att individen inte har tillgång till den utöver när det används i DRO proceduren.
 - När individen utvecklas, förläng DRO-intervallen gradvis.
- DRL – Differentiell förstärkning av låg frekvens av beteendet
 - Om responskriteriet nås vid slutet av intervallet eller sessionen ge individen förstärkaren.
 - Om kriteriet inte uppnås, ge inte förstärkaren och ge individen återkoppling om hur hen kan göra för att uppnå responskriteriet/målet. Informera individen om att de inte fick förstärkaren, men att de kan försöka igen.
 - Målet minskas gradvis tills individen kontinuerligt gör det störande beteendet i en mängd som är mer lämplig. När individen utvecklas, minska gradvis antalet godkända gånger beteendet används per session eller intervall. Om intervall DRL används kan teammedlemmarna också öka intervallens längd.

- DRI/DRA - Differentiell förstärkning av inkompatibelt beteende/alternativt beteende
 - Om det störande beteendet sker, avbryt och avled individen till det ersättande beteendet. Om detta inte fungerar överväg utsläckning.
 - Ge individen förstärkaren när det ersättande beteendet används och/eller uppnår kriteriet.
 - Om individen lyckas med ett kontinuerligt förstärkningsschema, övergå till ett intermittent schema.

3. Generalisera proceduren i andra kontexter

- När det störande beteendet har upphört eller minskat till ett förutbestämt kriterium ska teammedlemmarna använda DRO-, DRL-, DRI- eller DRA-procedurer i flera situationer under olika aktiviteter i elevens naturliga miljöer.
- Att involvera flera vuxna, t.ex. lärare, logoped och andra yrkesgrupper, i användning av DRO-, DRL-, DRI- eller DRA-proceduren kan också främja generalisering av effekterna.

STEG 3: UPPFÖLJNING AV DR

Följande process beskriver hur störande beteenden kan följas upp och hur dessa data kan användas för att ytterligare stödja individen.

1. Samla in och analysera data för målbeteenden

- Använd samma typ av datainsamling och samma datainsamlingsblad som användes vid baslinjemätning, för att avgöra om individen gör framsteg.

Använd **Frequency Data Sheet** för att samla in frekvensen av ett störande beteende.

Använd **Duration Data Sheet** för att samla in durationen av ett störande beteende.

Använd **Partial Interval Data Sheet** för att samla in data om ett störande beteende i intervaller.

2. Justera förstärkningsschemat baserat på prestationskriterier

- Om DRO används, öka intervallen då individen lyckas.
- Om DRL används, minska antalet godkända gånger individen använder det störande beteendet då individen lyckas.
- Vid användning av DRI/DRA, om ett kontinuerligt schema används, övergå till ett intermittent schema och fortsätt glesa ut förstärkare.
- Om det störande beteendet inte minskar, kan teammedlemmar arbeta tillsammans för att hitta möjliga lösningar till problem.

3. Välj nästa steg baserat på individens framsteg

Att samla in data hjälper teammedlemmarna att avgöra hur effektivt det är att använda DR och om individen med AST gör framsteg. Om individen baserat på insamlade data gör framsteg, bör teammedlemmarna fortsätta att använda de valda strategierna.

Om individen med AST inte gör framsteg genom differentiell förstärkning, ställ dig själv följande frågor:

- Är målfärdigheten eller –beteendet väldefinierat?
- Är färdigheten eller beteendet mätbart och observerbart?
- Om DRI eller DRA används, behöver det inkompatibla/alternativa beteendet läras ut?
- Användes differentiell förstärkning med behandlingstrohet?
- Om DRO, DRL, eller DRI används, är förstärkaren tillräckligt stark?
- Om DRA används, har förstärkaren samma funktion som det störande beteendet?
- Har ni försökt justera förstärkningsschemat?
- Använder samtliga teammedlemmar differentiell förstärkning konsekvent?

Om dessa frågor har tagits i beaktan och individen med AST fortsatt inte gör framsteg, överväg att använda en annan evidensbaserad intervention.